

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקח

ערב שבת קודש
פרשת אמור
י"ב באייר ה'תשע"ב

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ב באייר ה'תשע"ב - י"ט באייר ה'תשע"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ב באייר	הלכות קדוש החדש פרק ט-יא.	הלי תפלה וברכת כהנים.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קנג.
ש"ק	י"ג באייר	פרק יב-יד.	פרק ב.	מ"ע קנג.
א'	י"ד באייר	פרק טו-יז.	פרק ג.	מ"ע קנג.
ב'	ט"ו באייר	פרק יח-יט. הלכות תעניות.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ד.	מ"ע קנג. נט.
ג'	ט"ז באייר	פרק כ-כד.	פרק ה.	מ"ע נט.
ד'	י"ז באייר	פרק ה. הלכות מגילה וחנוכה.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ו.	מ"ע נט. ספר משנה תורה: הלכות מגילה וחנוכה.. בפרקים אלו. פרק א-ב.
ה'	י"ח באייר	פרק כד-כז. תורת חכם וגוי. ספר נשים והוא ספר רביעי.. הלכות אישות. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ז.	שם: פרק ג-ד. מ"ע ריג.
ו'	י"ט באייר	פרק כז-כט.	פרק ח.	מ"ע ריג.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר***		תאריך
							120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה	
7.49	7.23.2	1.12	12.38	9.13	5.59	4.57	4.33	3.35	ו', י"ב באייר
7.50	7.23.9	1.11	12.38	9.12	5.58	4.56	4.32	3.33	ש"ק, י"ג באייר
7.50	7.24.5	1.11	12.38	9.12	5.58	4.55	4.31	3.32	א', י"ד באייר
7.51	7.25.3	1.11	12.37	9.12	5.57	4.54	4.29	3.30	ב', ט"ו באייר
7.52	7.26.0	1.11	12.37	9.11	5.56	4.53	4.28	3.29	ג', ט"ז באייר
7.53	7.26.7	1.11	12.37	9.11	5.55	4.52	4.27	3.28	ד', י"ז באייר
7.54	7.27.4	1.11	12.37	9.10	5.54	4.51	4.26	3.26	ה', י"ח באייר
7.54	7.28.1	1.12	12.37	9.10	5.54	4.50	4.25	3.25	ו', י"ט באייר

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש
אמור	6:46	8:02	7:01	8:04	6:54	8:05	7:03	8:03
בהר	6:51	8:07	7:06	8:10	6:59	8:11	7:08	8:09

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מול: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יור: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

ה'גל' שנעשה על-ידי פנימיות התורה

עתה הזמן לבירור הניצוצות הכי אחרונים והיציאה מהגלות אל הגאולה, ולכן לימוד פנימיות התורה הכרחי גם לאנשים פשוטים • רק בכוחה אפשר לברר את העולם ולהישאר מובדל ממנו • הדרך לכך על-ידי 'גל' אבנים דווקא – עבודה בקבלת עול, "הוד שבהוד", אך על-ידיה מגיעים ל"תפארת שבתפארת" • צאתו לשדה של אדמו"ר האמצעי בל"ג בעומר היתה ירידה, אולם מטרתה – כיבוש העולם, וכך תובעים גם מחסידים • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

"הגל הזה עד" – נאמר כאשר לבן השיג את יעקב ברדפו אחריו, שאז, "ויקחו אבנים ויעשו גל גו' ויקרא לו לבן יגר שהדוּתא ויעקב קרא לו גלעד גו' הגל הזה עד גו' אם אני לא אעבור אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבור אלי את הגל הזה גו' לרעה"⁷.

והנה, בעניין רדיפת לבן אחרי יעקב, איתא בספרים⁸ שהטעם האמיתי הוא [לא כפי שדמה לבן שרודף אחרי יעקב כדי להרע לו ח"ו, אלא] לפי שבסיום עבודתו של יעקב בחרן נשאר אצל לבן ניצוצות קדושה שעדיין לא נתבררו על-ידי יעקב, ולכן רדף לבן אחרי יעקב, ליתן לו ניצוצות הקדושה האחרונים שנשארו אצלו, כדי שיוגמר בירור והעלאת ניצוצות הקדושה.

ודוגמתו בימינו אלה – עקבתא דמשיחא, כדברי

א. על-פי מאמר רז"ל¹ "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא", מובן, שגם ענינו של ל"ג בעומר מרומז בתורה.

בתורת החסידות הובאו שני רמזים על ל"ג בעומר: א) בפסוק² "עד הגל הזה"³, ב) בפסוק⁴ "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך"⁵ – "גל" אותיות ל"ג (בעומר).

ויש לומר, שבזה מרומז גם גודל ההכרח בלימוד והפצת תורת החסידות (ענינו של ל"ג בעומר, מתן תורה של פנימיות התורה⁶) בימינו אלה דווקא, כדלקמן.

ב. ובהקדמה:

(1) ראה תענית ט, א. זח"ג רכא, א.

(2) ויצא לא, נב.

(3) סידור (עם דא"ח) שער הל"ג בעומר דש, ג ואילך.

(4) תהלים קיט, יח.

(5) המשך חייב אדם לברך תרל"ח פכ"ה.

(6) המשך תרס"ו ע' ריט.

(7) ויצא לא, מו ואילך.

(8) אור המאיר – הובא ונת' באוה"ת ויצא (כרך ה) תתסט, א

ואילך. לקו"ש חט"ו ס"ע 260 ואילך.

משיחא¹⁵.

ד. ויש להוסיף בביאור קשר ושייכות פנימיות התורה לעניין ה"גל"¹⁶:

אף-על-פי שבשביל עבודת הברורים, ובפרט בירור הניצוצות הכי תחתונים, צריך המברר (יעקב) לירד ולהתלבש בלבושי המתברר (לבן), מכל מקום, צריך להיות הפסק ומחיצה ביניהם כדי למנוע השפעה בלתי-רצויה מהמתברר על המברר – שזהו עניין ה"גל", "אני לא אעבור אליך גו' (ו) אתה לא תעבור אלי¹⁷ גו' לרעה"¹⁸.

יש צורך להתעסק בענייני העולם, אכילה ושתייה ודומיהם, כדי לברר את הגוף ונפש הבהמית וחלקו בעולם, אבל, בשעת מעשה צריך להיות באופן של הבדלה מחומריות העולם, לידע שמלבד עבודת הברורים אין שום שייכות ביניהם, ועל-ידי זה לא מקבלים השפעה מהעולם אלא אדרבה, עושים מהעולם כלי לאלקות, כמרומו בלשון הכתוב¹⁹ "ויצל אלקים את מקנה אביכם ויתן לי".

והכוח לעשיית ה"גל" הוא (במיוחד) על-ידי פנימיות התורה, כי על-ידי לימוד פנימיות התורה באים להבנה והכרה ש"אין עוד מלבדו"²⁰, שכל מציאות העולם היא אלקות, ועל-ידי זה פועלים שהעולם נעשה כלי לאלקות, ועד לשלימות שתתגלה בביאת המשיח (על-ידי לימוד והפצת פנימיות התורה), כמו שכתוב²¹ "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר".

ה. ועוד עניין ב"גל" – בקשר ושייכות ליום ל"ג בעומר:

15) אנה"ק דהבעש"ט – כתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.
16) סעיף זה הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידית), ונדפס בלקו"ש ח"ג ע' 479. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

17) נתבאר גם החילוק בין "אני לא אעבור אליך" ל"אתה לא תעבור אלי" – חסר הביאור (המו"ל).

18) ראה ב"ר פעה"ט, טו': "עד הגל גו' לרעה אין אתה עובר אבל אתה עובר לפרגמטיא".

19) ויצא לא, ט.

20) ואתחנן ד, לה.

21) ישעי' מ, ה.

כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹ ש"הנה זה עומד אחר כתלנו"¹⁰ – שלאחרי העבודה בבירור ניצוצות הקדושה בכל הגלויות עד לגלות זה האחרון, צריך להיות בירור הניצוצות הכי אחרונים (על דרך ובדוגמת בירור הניצוצות האחרונים בעת היציאה מחרן), ואז יקויים היעוד¹¹ "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

ג. וכיון שנמצאים בסיום הגלות ומבררים הניצוצות הכי אחרונים – מובן גודל ההכרח בגילוי והפצת פנימיות התורה:

בדורות שלפני כן היו יכולים לדחות ("אפלייגן") לימוד פנימיות התורה מתוך טענה שזהו לימוד ששייך לצדיקים, בעלי מדריגה וכו' – אף שגם אז היתה זו טענה שאינה אמיתית; אבל בימינו אלה, כשיוצאים מהגלות (חרן) אל הגאולה, וצריכים להשלים הניצוצות הכי אחרונים – צריך להיות הפצת פנימיות התורה באופן שגם אנשים פשוטים יעסקו בלימוד פנימיות התורה.

וכמודגש בפעולת כ"ק מו"ח אדמו"ר בהפצת תורת החסידות בתקופה האחרונה:

הבעל שם טוב והמגיד פעלו וגילו את כללות שייכות פנימיות התורה לכל בני ישראל. אדמו"ר הזקן פעל וגילה שגם השגת פנימיות התורה שייכת לכל בני ישראל (דלא כשיטה שהיתה מקובלת עד אז ש'צדיק באמונתו יחיה'¹², אל תקרי יחיה אלא יחיה¹³). וכ"ק מו"ח אדמו"ר פעל וגילה שגם קטני ההשגה ביותר שייכים להשגת תורת החסידות, שלכן, בתקופה האחרונה הדפיס כ"ק מו"ח אדמו"ר מאמרי חסידות גם באידיש, עבור קטני ההשגה ביותר¹⁴.

וטעם הדבר – כיון שבימינו אלה צריכים להשלים הניצוצות הכי אחרונים ולפעול ביאת משיח צדקנו, ולכן צריך להוסיף בגילוי והפצת תורת החסידות, שעל-ידי זה "אתי מר דא מלכא

9) ראה סה"ש תרצ"ט ע' 316. תש"א ע' 81. ועוד.

10) שה"ש ב, ט.

11) זכרי' יג, ב.

12) חבוקק ב, ד. וראה מכות בסופה. תניא פל"ג.

13) ראה לקו"ש ח"ג ע' 875.

14) ראה לקו"ש ח"א קמא, ב. ועוד.

קבלת עול, שהעבודה היא לא מצד הבנה והשגה ותענוג (געשמאָק), אלא מצד קבלת עול בלבד. והביאור בשני העניינים שבל"ג בעומר, הוד שבהוד (על-פי הסדר מלמעלה למטה) ותפארת שבתפארת (על-פי הסדר מלמטה למעלה) – שכאשר העבודה היא באופן של הודאה מצד קבלת עול בלבד (הוד שבהוד), על-ידי זה דווקא באים לתכלית העילוי והיפוי (תפארת שבתפארת).

ז. ומזה למדים גם בנוגע להתקשרות לרבי: העניינים והכוחות שהרבי נותן לנו ("כל הנותן בעין יפה הוא נותן"²⁷). הם שלימות היפוי,

העניינים והכוחות שהרבי נותן לנו – הם שלימות היפוי, "תפארת שבתפארת", אבל כדי לקבל מהרבי יש צורך במסירה ונתינה אל הרבי מתוך קבלת עול, "הוד שבהוד"

"תפארת שבתפארת", אבל כדי לקבל מהרבי יש צורך בהקדמת המסירה ונתינה אל הרבי מתוך קבלת עול, "הוד שבהוד".

הרבי נותן בעין יפה גם לאלה שאינם ראויים, אבל אי-אפשר לתבוע מהרבי, ולבד לא לעשות מאומה ("ניט אַריינטונקען קיין פינגער אין קאַלטע וואַסער"). חייבים להתחיל בעבודה בכוח עצמו מתוך קבלת עול, ואז נותן הרבי לפי הכוחות שלו (של הרבי), שלא לפי ערך העבודה כלל.

בעת יציאת מצרים היתה אתערותא דלעילא מצד עצמה ללא צורך בהקדמת אתערותא דלתתא, אבל במתן תורה נקבע הסדר שכל העניינים צריכים לבוא על-ידי עבודה דווקא, ולאחרי זה נותנים מלמעלה שלא לפי ערך העבודה.

ועל דרך המסופר במדרשי חז"ל²⁸ שכאשר רבי חנינא בן דוסא ביקש מהמלאכים שיעלו עבורו אבן גדולה לירושלים, אמרו לו: "ובלבד שתתן ידך ואצבעך עמנו", "נתן ידו ואצבעו עמהם ונמצאו עומדים בירושלים".

27 ראה ב"ב נג, רע"א. וש"נ.
28 קה"ר בתחלתו. וש"נ.

"גל" – נעשה מאבנים, כמו שכתוב "ויקחו אבנים ויעשו גל". וענינו בעבודה – כידוע²² ש"אבנים" קאי על אותיות, שעיקר ההדגשה בהם היא לא על ההבנה וההשגה, אלא על התוקף (אבנים) של קבלת עול. ובנדון דידן, שה"גל" שמפסיק בין הקדושה לענייני העולם הוא מאבנים, היינו לא על-ידי הבנה והשגה, אלא על-ידי קבלת עול דווקא.

וזוהי שייכות "גל" ליום ל"ג בעומר – כי ענינו של ל"ג בעומר הוא בספירת הווד, ובהוד גופא הוד שבהוד, שאין זה באופן של הבנה והשגה, אלא באופן של הודאה²³, שזהו עניין קבלת עול²⁴.

* * *

1. בשיחת ל"ג בעומר תש"א²⁵ אומר כ"ק מו"ח אדמו"ר של"ג בעומר הוא בספירת התפארת, תפארת שבתפארת – על-פי סדר ספירת העומר מלמטה למעלה, מלכות שבמלכות, יסוד שבמלכות, וכן הלאה, ועל-פי זה, ל"ג בעומר הוא תפארת שבתפארת²⁶.

ועניינם של שני הסדרים בספירת העומר בעבודה: מלמעלה למטה – מצד גילויים – ענינו העבודה שעל-פי טעם ודעת, מתוך הבנה והשגה ותענוג (געשמאָק). ומלמטה למעלה – ענינו

22 ראה ספר יצירה פ"ד מ"ב (ובקצת דפוסים מט"ז).

23 ראה סידור (עם דא"ח) שער הל"ג בעומר דש, א ואילך.

24 חסר המשך הביאור בהרמז ד"גל עיני גו" [ב"ענין זה נזכר גם מ"ש זוהר (ח"ג רצו, ב) שבעת הסתלקותו גילה רשב"י סודות התורה, "ולא סיים בוצינא קדישא למימר חיים כו"'].
ל"ג בעומר, ושייכותם של שני הרמזים ("עד הגל הזה" ו"גל עיני") זל"ז (המו"ל).

25 נדפסה בקונטרס ל"ג בעומר שנה זו (סה"מ תש"י ע' 212).
ולאח"ז בסה"ש תש"א ע' 116.

26 ראה שיחת ב' אייר ס"ב (לעיל ע' 38).

ועל־פי זה יש לבאר תוכן יציאת אדמו"ר
האמצעי לשדה בל"ג בעומר:

בעניין ה"גל" שבל"ג בעומר, המחיצה שבסוף
גבול הקדושה כדי להפסיק מפני החיצונים –
מודגשת השייכות ל"שדה", מקומם של החיצונים,
"עשו גו' איש שדה"³⁴. וזהו עניין היציאה לשדה
בל"ג בעומר – שמורה על הירידה לדרגא
התחתונה שבקדושה, שבה יש צורך ב"גל" (ל"ג
בעומר) להפסיק מפני החיצונים.

וזהו הטעם שבהיותו בשדה היה מראה
מופתים, שאין זה עיקר ענינו, ואדרבה, זוהי ירידה
ממדרגתו³⁵ – כמשל המלך שבהיותו בשדה אינו
מתגלה בכל ענייניו הפנימיים.

וכוונת הירידה שביציאתו לשדה – כדי שעל־
ידי זה ייוולדו בנים זכרים חסידים.

ט. עניין זה – יציאה לשדה בשביל לעשות בנים
זכרים חסידים – מודגש גם אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר
בבואו לאמריקא:

ובהקדם הביאור במה שכתוב³⁶ "ירד מצרימה
אנוס על־פי הדיבור", שלכאורה, כיון שיעקב ידע
שירידה זו היא "על־פי הדיבור", בודאי רצה לקיים
הדיבור, ולא היה "אנוס" – שהרצון הוא מצד
הכוונה העליונה שבדיבור, אבל בנוגע לירידה
כשלעצמה הרי זה באופן של "אנוס".

ועל דרך זה בנוגע לירידת כ"ק מו"ח אדמו"ר
בבואו לאמריקא – שמצד גודל הירידה של חצי
כדור התחתון לגבי חצי כדור העליון בנוגע למתן
תורה³⁷, הרי זה באופן של "אנוס", אלא שכך היתה
הכוונה העליונה, "על־פי הדיבור", כפי שאמר³⁸
שביאתו לכאן היא בשביל העבודה בהרבצת
התורה כו'.

לכל יחיד (ראה ר"ה יח, א. ושל"ג).

(34) תולדות כה, כו. וראה אוה"ת ע"פ (קמב, ב ואילך). וראה
גם שיחת ל"ג בעומר תש"ד ס"ו (סה"ש תש"ד ע' 118).

(35) ראה גם שיחת ב' אייר ס"ט (לעיל ע' 43). ברשימה אחרת:
ובפרט ע"פ הידוע שאדמו"ר האמצעי ה' כל כולו חסידות
(ראה גם סה"ש תרפ"ז ע' 120), ואעפ"כ, באו הגילויים
למטה בענינים פשוטים.

(36) הגש"פ. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1219.

(37) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהור"י צ"ב ע' תצב ואילך.
וש"נ.

(38) סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 5. ועוד.

ועל דרך זה בנדון דיין: צריכים להתמסר
לרבי מתוך קבלת עול שלמעלה מטעם ודעת,
"הוד שבהוד", וכשהרבי רואה את ההשתדלות
והמסירה ונתינה כו', אזי נותן הוא לפי הכוחות
שלו, "תפארת שבתפארת".

* * *

ח. ידוע²⁹ שאדמו"ר האמצעי היה נוהג בל"ג
בעומר לצאת לשדה, והיו רואים אז הרבה מופתים
בנוגע לנשים עקרות שעל־ידי ברכתו נפקדו בבנים
זכרים חסידים.

[בשאר זמנים שהיו באים אליו לבקש ברכה
על ילדים, היה נוהג לשלוח לאחיו ר' חיים
אברהם³⁰, ור' חיים אברהם היה לובש הכובע (או
ה"שטריימל") וכו', מה שאין כן בל"ג בעומר,
בצאתו לשדה, היה בעצמו מקבל הבקשות ומברך
בבנים זכרים חסידים³¹].

ויש לומר הביאור בזה:

היציאה לשדה – יש לבאר על־פי משל ה"מלך
בשדה" המובא בדרושי חסידות³² בנוגע לחודש
אלול, שכאשר המלך נמצא בשדה "רשאין כל מי
שרוצה להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר
פנים יפות", מה שאין כן בהיותו בהיכל מלכותו,
"אין נכנסים כי אם ברשות ואף גם זאת המובחרים
שבעם ויחידי סגולה".

והחילוק שביניהם – שבהיכל מלכותו ההתגלות
היא נעלית יותר, כיון שמתגלה כמו שהוא בכל
ענייניו הפנימיים, ובשדה ההתגלות היא לכל,
שכולם יכולים להקביל פניו ולראותו. והיא
הנותנת: כיון שאינו מתגלה בכל ענייניו הפנימיים
כמו בהיכל מלכותו, אלא יורד ממדרגתו ויוצא
לשדה, לכן יכולה להיות ההתגלות לכל.

וזהו הטעם שהמשל של "מלך בשדה" נאמר
בנוגע לחודש אלול – כיון שאז היא ההתגלות
לכל³³.

(29) ראה "רשימות" חוברת קעט ע' 12 (נעתק ב"היום יום" ל"ג
בעומר).

(30) ראה גם "רשימות" חוברת ח ס"ע 7.

(31) ראה גם "רשימות" חוברת סט ריש ע' 13.

(32) לקו"ת ראה לב, ב. וראה סה"מ תש"י ע' 285.

(33) ע"ד מ"ש (ישע"י נה, ו) "דרשו הוי' בהמצאו", שהוא מצוי

שעולה לו בבריאותו ("עס נעמט געזונט"), אבל אין זה ניכר ... -

על אחת כמה וכמה אצלו, שמצד מדרגתו אין זו ירידה גדולה כל כך ... - בודאי שצריך למלא את השליחות ב"וירד מצרימה".

הרבי לא חיפש לעצמו דברים קלים, וגם לנו אינו מחפש דברים קלים. הוא בעצמו עבר את כל העניינים מתוך מסירת נפש⁴², וגם מאתנו תובע מסירת נפש.

ולכן צריך כל אחד ואחד להניח את עצמו על הצד ולעסוק במילוי השליחות לטובת הזולת⁴³.

* * *

יא. [.] בנוסח התפילות שאומרים בעת ההליכה על האוהל - כפי שנדפס ב"מענה לשון" - אומרים: "בזכות התנאים והאמוראים . . אשר איתן מושבם, ובזכות הצדיקים הקבורים במקום הזה". ומזה משמע, שבציון של צדיק נמצאים גם שאר צדיקים, תנאים ואמוראים וכו', כולל ובמיוחד (בשייכות ל"ג בעומר) רשב"י.

ולכן, הנני להציע, שמחר, ביום ל"ג בעומר, יום ההילולא דרשב"י - יום שמחתו, שמחה הכי גדולה⁴⁴, כמו שמחת נישואין, הילולא (דלא כיום הסתלקותו של משה רבינו שיש שמתעניין בו)⁴⁵ - ייסעו כולם על האוהל, ששם נמצא גם הרשב"י.

(משיחת ליל ל"ג בעומר ה'תש"י;
תורת מנחם כרך א עמ' 62:56)

42) ברשימה אחרת: אצל הרבי הי' הענין דל"ג בעומר בכל יום - שתמיד מסר נפשו עבור כל העניינים, גם הפשוטים ביותר. 43) נזכר גם ע"ד פעולתו של נח בהצלת קיום העולם ע"י בנין התיבה, "צהר תעשה לתיבה ואל אמה תכלנה גו", ועד שמ"צרה" נעשה "צהר" (כמובא בסיום המאמר דל"ג בעומר שנה זו (סה"מ תש"י ע' 211)), ודוגמתו בנוגע להצלת כל העולם בהגאולה האמיתית והשלימה - חסר הביאור (המור"ל).

44) מ"ח מס' אייר פ"א מ"ו ז. 45) טושו"ע או"ח סתק"פ ס"ב. וראה לקו"ש חל"ב ע' 256 בהערה (ד"ה וכדרישת רשב"י), ובהנסמך שם.

ובסגנון האמור - שביאתו לכאן היא יציאה לשדה בשביל לעשות בנינים זכרים חסידים:

יציאה לשדה - לא רק יציאה מהיכל המלך לעיר הבירה, או לעיר סתם, אלא יציאה לשדה דווקא - מצד גודל הירידה בחצי כדור התחתון.

(והכוונה בזה) בשביל בנינים זכרים - שייכבשו את העולם, כמאמר³⁹ "איש דרכו לכבוש", וחסידים - שאינם דורשים שיתנו להם ש"י עולמות... אלא הולכים מתוך מסירת נפש, כמאמר⁴⁰ "שורפן חסיד קוברן צדיק", "שחסיד" מעמיד את עצמו בסכנה של נזק כתוצאה משריפת חלק ציפורניו כדי למנוע חשש סכנה לאישה מעוברת שתעבור על גבי ציפורניו (אף על פי שהנזק שלו משריפת ציפורניו קרוב יותר מחשש סכנה לאישה מעוברת אם יתגלו הציפורנים ויצאו ממקום קבורתם), כיון שאינו חושב על עצמו, ועושה הכול לטובת הזולת⁴¹.

י' ובאופן כזה צריך להיות גם קיום השליחות של הרבי - "וירד מצרימה אנוס על פי הדיבור":

קשה אמנם לצאת לאיזו עיר כדי לכבשה. איך יכול - טוען הוא - לצאת לעיירה כזו שבה לא יהיה לו אפילו עם מי לדבר אודות הרבי... כיון שאף אחד מהנמצאים שם אין לו מושג בעניינים כאלו, ובמילא הרי זה ירידה גדולה ביותר.

ואף על פי כן, בידעו שזוהי השליחות של הרבי, "על פי הדיבור", צריך להניח את עצמו על הצד ולמלא השליחות, "וירד מצרימה".

ובמכל שכן וקל וחומר: אצל הרבי עצמו היתה זו ירידה גדולה יותר שלא לפי ערך כלל, ואף על פי כן, "וירד מצרימה",

- כולל גם העובדה שהרבי התעסק עמו... ולא עוד אלא שגם בשעה שהיה לרבי צער ממנו, הראה לו פנים שוחקות... הרבי אמר לי - בסוף הקיץ האחרון, בדברו אודות עניני "יחידות" -

39) יבמות סה, ב. 40) נדה יז, א ובתוד"ה שורפן חסיד. 41) ראה לקו"ד ח"א סה, א.

הייתכן גלות ארוכה כל-כך!?

טענה זו – "למה ניגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'" – היא גם (ובעיקר) בנוגע לזמן הגלות: מעמדם ומצבם של בני-ישראל בזמן הגלות הוא באופן של "טמאים לנפש אדם" דאף ש"אתם הדבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום", ועד לחיים נצחיים בלי הפסק בינתיים, מכל-מקום, "כולנו טמאי מתים", מצד השייכות להדורות שלפנינו שכבר אינם בין החיים, ודוגמתו ברוחניות – שאף שכבר "כלו כל הקיציץ", מכל-מקום, נמצאים עדיין בזמן הגלות מצד העניינים הבלתי-רצויים שהיו בדורות שלפנינו, החל מהדור דחורבן בית ראשון, והדור דחורבן בית שני.

ועל זה צועקים בני-ישראל: "למה ניגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'", הייתכן שנמצאים עדיין בזמן הגלות, שבית-המקדש חרב, ואי-אפשר להקריב קרבנות!?! ...

[...] הייתכן שבמשך יותר מאלף ותשע-מאות שנים לא יכולים כל בני-ישראל להקריב קרבנות בבית המקדש!?! ...

[...] "קרבן" ("אדם כי יקריב מכם קרבן לה") ענינו מסירת נפש. ואין לך מסירת נפש גדולה מזה שיהודי "מניח" שהקב"ה ישאיר אותו בגלות! ...

יכול היה יהודי לבלבל את כל סדר ההשתלשלות כדי למנוע שבנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו (כל אחד ואחד מישראל) יהיה בגלות!

הייתכן – היה יכול יהודי לטעון – שהקב"ה משאיר אותו בגלות, ובפרט בגלות ארוך, אלף שנים, ועד קרוב לאלפיים שנה, וגלות קשה! ...

(משיחת ט"ו באייר ה'תנש"א; התוועדות תנש"א כרך ג עמ' 192-195 – בלתי מוגה)

לחזור ולבקש ולתבוע!

הפתגם "אין לנו להישען אלא על אבינו שבשמים" – הוא אחד הסימנים דחושך הגלות, עקבות משיחא, ומבואר בספרים טעם הדבר – שבכך "מתרץ" את עצמו על העובדה שאינו עושה מאומה, מכיוון שאין לנו אלא להישען על אבינו שבשמים! [...].

הנה על זה בא הלימוד וההוראה מ"פסח שני" [...]:

לא זו בלבד שבקשה ותביעה זו אינה היפך התורה חס ושלום, אלא אדרבה – התורה ציוותה להתנהג כן, עלידי אנשי כנסת הגדולה, שתיקנו שכאשר יהודי מבקש צרכיו מהקב"ה בעת תפילת העמידה – יאמר בתפילתו "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח . . . כי לישועתך קיוונו כל היום", "ותחזינה עינינו בשובך לציין!"

ואינו מסתפק בכך שמבקש ודורש זאת בתפילה אחת – אלא חוזר על בקשה ותביעה זו בכל תפילה ותפילה, ג' פעמים בכל יום!

[...] בני-ישראל מבקשים וצועקים – ביחד עם דוד המלך, דוד מלכא משיחא – "עד מתי!..." וכמו כן צועקים: אלוקים אל דמי לך ואל תחרש ואל תשקוט אל" [...].

ונמצא שעל-ידי זה שישראל מבקשים וצועקים אודות הגאולה – פועלים הם שהגאולה תבוא במהירות וזריזות יותר מכמו שהיתה לולי בקשה ותביעה זו!

(משיחת י"ד באייר, פסח שני, ה'תשד"מ; התוועדות תשד"מ כרך ג, עמ' 1686-1680 – בלתי מוגה)

"הכנות מתאימות ליום הל"ג בעומר"

הורה הרבי במכתב לשליח במרוקו • "גם אם אין הכסף במזומן", הורה לצאגו"ח בשנת תשי"ד • "לשנה הבאה בירושלים", הכריז הרבי בסיום פאראד תשל"ו • ה'פני מנחם' משמש נואם מרכזי בתהלוכת ל"ג בעומר תש"מ, וגדולי ישראל בארצות-הברית בראשות הגאון רבי משה פיינשטיין בעל 'אגרות משה' קוראים לעזור ולסייע לתהלוכות

לנצל את היום!

על אתר וגם מכאן" – הוראה מיוחדת זו ניתנה ב'חידות' להרה"ח ר' יחיאל-מיכל-יהודה-לייב שי' זלמנוב, בשהייתו אצל הרבי בקיץ תשי"ד. המדובר היה בפעילות ל"ג בעומר שהתקיימה בקביעות באותם שנים במירון מטעם צעירי אגודת-חב"ד, שנים רבות לפני עידן תהלוכות ל"ג בעומר (וכמובן שזו הוראה לשעתה, שכן כידוע ניתנו גם הוראות הפוכות, כמו "לפעול על-פי המזומן שבקופה").

"לשנה הבאה בירושלים"

הנה כמה פרטים מרשימת אחד מאנ"ש, הרה"ח ר' א' גורקאוו (מנצ'סטר אנגליה) על מה שהיה בל"ג בעומר תשל"ו (כפר חב"ד' גיליון 713 עמ' 95):

- (א) לראשונה יצא הרבי ל'פאראד' חגור באבנט.
- (ב) לראשונה אמירת השיחה בשלושה חלקים – כדי שיוכלו לתרגם לאנגלית בין חלק לחלק.
- (ג) באותו מעמד הוסיף הרבי שישה פסוקים לשישה שהיו עד אז, ומאז יש "י"ב פסוקים ומאמרי חז"ל".
- (ד) אחרי ה'פאראד' שרו את ניגון ההקפות של

"שעל כל פנים בפועל ינצלו את היום כדבעי" – כותב הרבי בי"ד באייר תשט"ז להרה"ח הנעלה ר' סעדיה ליברוב, ששימש שליח בצפרו שבמרוקו (נדפס באגרות-קודש כרך יג עמ' נח). הנה קטע מהמכתב:

...ולפלא שאינו מזכיר דבר על-דבר הכנות מתאימות ליום הל"ג בעומר הבא-עלנו-לטובה, שבכלל ידוע יחס המיוחד של אחינו הספרדים לרשב"י וכו', והרי בשנה זו חל ביום ראשון שפנוים הנערים מלימודי חול וכו'.

ותקותי שעל-כל-פנים בפועל ינצלו את היום כדבעי, וכן יתדברו ביניהם כגון דא בהנוגע לזמן מתן-תורה הבא-עלנו-לטובה. והשם-יתברך יצליחו להגדיל תורה ולהאדירה וכמו-שכתבתי לאחד שענין זה (דיגדיל תורה ויאדיר) הוא שייך ומקומו בעומק תחת ועד עומק רום. וכדמוכח גם בנגלה דתורה מזה שהרמב"ם הביא כתוב זה למלמד תינוקות (בידו החזקה הלכות תלמוד תורה סוף-פרק-ב) ומובא גם-כן בענין תורה שלמעלה מומעשה (חולין סו, ב)... "יש לעשות [פעולות] ל"ג בעומר, גם אם אין הכסף מזומן, ואחר-כך צריכים לקבץ על זה

בעומר "תהלוכה" (פאראד) בו משתתפים עשרות אלפי תלמידים מכל רחבי ניו יורק והסביבה.

מטרת "תהלוכה" זו להחדיר בלבות בני הנוער הצעירים את תודעת היהדות והשרשת האמונה הטהורה בדת ותורת ישראל בלבותיהן של הדור הצעיר, שלדאבוננו רחוק הוא מערכים אלו.

התכנסות רבבות בני נוער אלו, גורמת לקידוש שם שמים רב, והתעוררות רבה בקרבם, ומהניסיון למדנו שמעמוד רב רושם זה גרם לקרב את הרחוקים אל חיק התורה והיהדות, ורבים אף עברו כתוצאה מכך ללמוד בתלמודי תורה וישיבות וכו'.

אי לכך חוב קדוש מוטל על כל המחנכים והמדריכים בני תורה ולומדי הישיבות, אשר בידם לתרום ולעזור ל"תהלוכה" חשובה זו, לסייע בידי המארגנים כפי כחם ויכולתם, ויהי חלקם בין מזכי הרבים, להאדרת והפצת התורה בקרב עם ישראל.

בברכת התורה

משה פיינשטיין * גדליה הלוי שארר

ובירושלים ת"ו, בתהלוכת ל"ג בעומר תש"מ, היה הנואם המרכזי לילדי התלמודי-תורה הגאון הצדיק רבי פינחס-מנחם אלתר, לימים בעל 'פני מנחם' מגור זצ"ל, שהלהיב את הילדים וקרא להם ללכת בדרכו של רשב"י.

מספרים יגידו

והנה כמה פרטים פיקנטיים על התהלוכות מתוך מכתבו של הרה"ח ר' ישראל לייבוב ע"ה, יו"ר צעירי-אגודת-חב"ד, שאותו כתב לאחר התהלוכות ל"ג בעומר תש"מ:

"המספר הזהיר ביותר של המשתתפים בתהלוכות הוא: 81,000", כלומר: שמונים ואחד אלף ילדי ישראל!...

"לפני המבצע הגיעו והביאו את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א [לקראת ל"ג בעומר] אל כ-400,000 בני ובנות ישראל..."

בכרוז שהופנה לאנ"ש והופץ בעת ההכנות ל'מבצע' נאמר:

"יום ל"ג בעומר צריך להיות יום ביטול מלאכה... איש בל יעדר לעזרתכם אנו זקוקים להשתלבותכם".

רבי לוי-יצחק, אבי הרבי, והרבי הורה להרה"ח ר' משה-יצחק העכט לרקוד. אחרי שהלה החל לרקוד עם עוד מישהו הצטרפו אליו עוד רבים, והרבי הכריז: "לשנה הבאה בירושלים".

(ה) בשבת שאחרי ל"ג בעומר, בעת הניגונים לאחר שיחה בנושא חינוך, הורה הרבי להרב יעקב-יהודה העכט (יו"ר ועד מגיני ומרחיבי החינוך הכשר) לומר 'לחיים' על כוס גדולה. אחרי-כך הורה לו לבוא מהמקום שבו עמד ולשבת (ליד השולחנות האמצעיים, ומאז נקבע שם מקום מושבו...).

תשואות חן – ובעיקר על האחדות

תשואות חן תשואות חן על הבשורות הטובות הנ"ל.

ועוד ועיקר – על האחדות כו' ועל הסדר וכו'.

ויהי רצון שתבואנה התוצאות המקוות מהמבצע – בפועל ממש ובמשך כל השנה

וגדול וראוי הוא רבי שמעון לסמוך עליו

כך כתב הרבי (צילום כתב-יד-קודש בתשורה י"ט שבט תשע"א (ניסלעוויטש) עמ' 15) לאחר אחד ה"פאראדים" של ל"ג בעומר האחרונים בנוכחותו.

"ל"ג בעומר אינו חג "חבד"י"..." – התבטא הרבי בשנת תשל"ז (רשימות יומן הרה"ח ר' יצחק-מאיר הכהן שי' סוסובר), והכוונה לכאורה שזה שייך לכלל ישראל, וממילא ההוראות (1) הוספה בצדקה, (2) בלימוד התורה (כעניינו של רשב"י, "תורתו אומנתו") שייכות לכול!

חוב קדוש

לקראת ה'פאראד' של שנת תשל"ג הוציאו הגאונים הרבנים משה פיינשטיין [בעל 'אגרות משה' ו'דברות משה'] וגדליה שארר, מכתב הקורא לתרום ולסייע לתהלוכה:

ב"ה, ד' אייר ה'תשל"ג.

לכל חוביני ומוקירי מצוה.

זה למעלה משלשים שנה שמארגנים ביום ל"ג

"הכול צפוי והרשות נתונה"

הכול צפוי והרשות נתונה ובטוב העולם נידון והכול לפי רוב המעשה (פרק ג משנה טו)

פירוש רבנו עובדיה מברטנורא:

הכול צפוי – כל מה שאדם עושה בחדרי חדרים גלוי לפניו. והרשות נתונה – בידו של אדם לעשות טוב ורע, כדכתיב ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו'. ובטוב העולם נידון – במידת הרחמים, ואף-על-פי-כן אין הכול שוין במידה זו, לפי שהכול לפי רוב המעשה, המרבה במעשים טובים נותנים לו רחמים מרובים וכו'.

פירוש כ"ק אדמו"ר:

השאלות במשנתנו: א) הדיוק "והרשות נתונה", ולא "הרשות ישנה" וכיוצא בזה. ב) הקשר בין ארבעת המאמרים. ג) ההוראה מזה במילי דחסידותא. ד) הקשר לבעל המאמר – רבי עקיבא. והביאור:

הכול צפוי – מלך מלכי המלכים צופה ומביט בהנהגתו של כל יהודי על כל פרטיו ופרטי פרטיו. ובלשון ספר התניא: "הנה ה' נצב עליו, ומלא כל הארץ כבודו, ומביט עליו ובוחר כליות ולב אם עובדו כראוי". אי לזאת, על האדם להיות זהיר בכל פרט בהתנהגותו, גם בדבר שמקורו במנהג ישראל או שהוא בגדר מילי דחסידותא, מאחר ש"הכול צפוי".

אמנם, העובדה שהאדם עומד תמיד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה מעוררת שתי שאלות. הראשונה: לפי זה היה צריך האדם להיות "בטל במציאות", בלי אפשרות להמרות את פיו יתברך; והרי אנו רואים שבכל-זאת ישנו עניין הבחירה. השנייה: כשאדם עומד לפני המלך, נחשבת אפילו פגיעה קלה בכבוד המלך למרידה במלכות. והרי ידע איניש בנפשיה אם הנהגתו התמידית מתאימה למי שעומד לפני המלך, ואם-כן מי יזכה לפניו בדין. על השאלה הראשונה אמר "והרשות נתונה", ועל השנייה – "ובטוב העולם נידון".

והרשות נתונה – הרשות שיש לכל אחד ואחד להתנהג על-פי בחירתו החופשית נתונה היא לו. כלומר: מאחר שהקב"ה "מלא את כל הארץ ממש בזמן ומקום", הנה כדי שהאדם יוכל לעשות דבר בכלל, ועל אחת כמה וכמה דבר שהוא נגד רצון העליון, דרושה נתינת כוח מיוחד על זה מלמעלה. ככתוב "החיים והמוות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים".

ובמילי דחסידותא: כשאדם מתבונן בזה שהקב"ה בכבודו ובעצמו נותן לו בחירה חופשית בכדי שיוכל לקיים הציווי "ובחרת בחיים", הרי הוא מקיים ציווי זה מתוך אהבה ומסירה ונתינה, ועד באופן של מדת חסידות.

ובטוב העולם נידון – אם כי האדם עומד תמיד לפני המלך, הנה כשמדובר בדין ומשפט הקב"ה דן אותו בחסד ובטוב, לא כפי הדין הראוי לו. כי ברחמיו המרובים הרי הוא מוצא כמה לימודי זכות על האדם. ובמילי דחסידותא: על האדם להתנהג כלפי חברו באופן של לפני משורת הדין ולדונו לכף זכות, ועל-ידי זה יתנהגו עמו כן מלמעלה.

והכול לפי רוב המעשה – אפשר לו לאדם להרבות ולהגדיל הזכויות של המצוות שמקיים, ולמשל – כשנותן צדקה, יחלק הסכום שנותן לנתינות הרבה, שאז נכפל ה'יחוד עליון' הנעשה על-ידי המצווה פעמים רבות, וכן "יגיע לו קניין חזק".

והעניין של "והרשות נתונה" שייך במיוחד לבעל המאמר – רבי עקיבא, שהיה בן גרים, ובגר מודגש העניין של "הרשות נתונה": הגר הרי אינו חייב להתגייר, והרשות בידו אם להתגייר אם לאו.

(משיחות שבת-קודש פרשת אמור תשל"ח, שבת פרשת שלח תש"מ, ביאורים לפרקי אבות (א) עמ' 175)

פרשת אמור

אמור אל הכוהנים ואמרת אליהם (כא,א)

אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (רש"י)

"להזהיר" – מלשון זוהר ואור.

"להזהיר גדולים" – כיצד יכולים הגדולים בתורה ועבודה 'לזהור' ולזכות לגילוי אור נעלה?
 "על (ידי) הקטנים" – בזכות עבודתם עם פשוטי העם. וכפי שאמרו חז"ל (תמורה טז) שכאשר העשיר מעניק תרומה לעני, אזי, "מאיר עיני שניהם ה'".

(לקוטי שיחות כרך ז, עמ' 151)

* * *

חובתם של הגדולים בעבודת ה' להשפיע על הקטנים בעבודת ה' ולהפרישם מכל דבר אסור. כיצד עליהם לעשות זאת? – על ידי גילוי האור-כי טוב הטמון בנשמתם ("להזהיר" מלשון זוהר ואור).

(לקוטי שיחות כרך כז, עמ' 158)

אמור אל הכוהנים ואמרת אליהם (כא,א)

אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (רש"י)

בשלושה עניינים התורה הדגישה במיוחד את עניין החינוך – "להזהיר גדולים על הקטנים": אכילת דם, אכילת שקצים, וטומאת כהנים (ראה יבמות קיג).

יש בזה שלוש הוראות בחינוך:

אכילת דם – מסמלת התנהגות מורשת באדם, שהרי בני ישראל היו שטופים בדם (רש"י ראה יב). בכל זאת נצטוונו להזהיר על כך את הקטנים על כך. מכאן, שאין מקום לטענה כאילו אי אפשר להשפיע על המחונך בדבר שכבר הורגל בו.

אכילת שקצים – מסמלת התנהגות נחותה וגסה ביותר, שכן שקצים הם דבר שנפשו של אדם קצה בהם. ובכל זאת מצווים אנו להרחיק את הקטן מזה. וכך אין מקום לטענה שבגלל גסותו של המחונך אין סיכוי שייכנסו באוזניו דברי החינוך והתוכחה.

טומאת כוהנים – מייצגת דברים הנשגבים מבינת אנוש, שכן עצם מושגי הטומאה והטהרה הם על-שכליים, ובכל זאת נצטוונו לחנך את הקטנים גם בעניין זה. הדבר מלמדנו שאין מקום לטענה שקשה להעביר למחונך דברים התלויים באמונה וקבלת-עול, כשהלה טוען שאינו מאמין בהם, אלא מחובתנו "להזהיר גדולים על הקטנים" גם בעניין כזה.

(לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 680)

ומן המקדש לא יצא (כא,ב)

מפרש הבעל-שם טוב:

מחשבתו של אדם צריכה להיות דבוקה תמיד ב'מקדש', בעולם העליון, שגם כשהוא עוסק במילי

דעלמא יהיה כאדם שיצא מביתו והוא חושב תמיד מתי יחזור לביתו.

(צוואת הריב"ש עמ' יד)

כל איש אשר בו מום לא יקרב (כא,ה)

מי שלא תיקן את 'מומי' נשמתו, היינו מעשים, דיבורים או מחשבות שאינם לשם שמים, אינו יכול לעלות ולהתקרב אל ה' באמת בעת התפילה (ואם עלה מורידים אותו ר"ל), עד שישוב אל ה' וירחמהו.

(תורה אור עמ' לו)

מרוח אשך (כא,כ)

שמראיו חשוכין (שהוא שחור ככושי, רש"י) (בכורות פ"ז מ"ה)

כוהן הוא איש החסד, שהוא בחינת אור (האור נברא ביום הראשון, שהוא כנגד ספירת החסד), והוא מזרע 'אהרן', אותיות 'נראה'. ואילו כהן שמראיו חשוכין, ההפך של חסד ואור, אינו ראוי לעבודת הכהונה.

(תורת לוי יצחק עמ' רמט)

שור או כשב או עז (כב,ז)

לפנינו שלושה סוגים כלליים של נפש בהמית.

"שור" – נפש בהמית בעלת עוצמה רבה, כשור הזה שכוחו עמו לבעוט ולנגוח, ויש להשקיע כוחות רבים כדי לבטל את ישותה ואת בהמיותה.

"כבש" – נפש בהמית חלשה ורכה, שאין צורך ביגיעה רבה כדי לבררה ולזככה.

"עז" – נפש בהמית תקיפה ביותר, כעז זו שהיא "עז בבהמה דקה" (ביצה כה), וכדי לבררה דרושה יותר יגיעה מאשר אצל ה'שור'. שכן ישותו של ה'שור' היא בבחינת 'התפעלות', זו ישות 'חמה' ורוגשת, דבר המעיד שאיננה חלק מעצם מהותו אלא דבר נוסף עליו (ולכן יש בה שינויים, לפעמים היא מתגלה ולפעמים לא). ואילו ישותה של ה'עז' היא פנימית (היא אינה מתגלית אלא כשמנסים להשפיע עליה בעניין כלשהו) ו'קרה', דבר המעיד שהיא חלק מן העצם, וישות 'עצמותית' כזאת קשה ביותר לבטל.

(קונטרס התפילה עמ' 20)

שור או כשב או עז (כב,ז)

אומות העולם מונין להם לישראל ואומרים להם: עשיתם את העגל, ובדק הקב"ה בדברים ולא מצא בהם ממש (שהערב רב עשאוהו, מ"כ), לפיכך נעשה שור ראש לכל הקרבנות (ויק"ר פכ"ז)

ה'צמח צדק' מסביר את הטעם הפנימי שהשור דווקא הוא "ראש לכל הקרבנות": המטרה של עבודת הקרבנות היא להעלות את נפש הבהמה לשורשה, שהוא 'פני שור' שבמרכבה (שממנה נמשכות נפשות כל הבהמות). ומכיוון שנפש השור קרובה ל'פני שור' שבמרכבה יותר מנפש הכבש והעז, מובן שיש בהקרבתה העלאה יתירה של מין הבהמה.

(אור התורה ויקרא עמ' שכד)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת אמור¹

י"ג באייר

אין מקום שלא להיות בערב פסח או ב"ד באייר קרוב לירושלים ת"י⁵.

מנהגנו לאכול מצה בסעודת היום בפסח-שני⁶.

יום שני

ט"ו באייר

תענית 'שני' בתרא.

ערבית, יום ראשון בלילה: כבר נשלמו שלושים יום מתחילת אמירת 'מוריד הטל' (ו'תן ברכה'), ולכן, בתפילה זו ומכאן ואילך – מי שנסתפק כיצד אמר בתפילתו, אינו חוזר⁷.

סוף זמן קידוש לבנה בדיעבד: הערב, יום ראשון בלילה אור ליום שני, בשעה 1:20⁸.

יום השנה לפטירת הו"ח א"א נו"נ ובעל מידות ר' ישראל אריה לייב שניאורסאהן ע"ה (תרס"ט – תשי"ב), אחיו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו². במנחה אומרים 'צדקתך'³. אבות פרק ג.

יום ראשון

י"ד באייר – פסח שני

מוצאי שבת: סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה – כל הלילה.

אין אומרים תחנון⁴.

"אין עתה היכולת והאפשרות לשנות (ולבנות) כפי הדרוש להקרבת קורבן פסח וכו' – ולכן גם

(1) בחו"ל: אחרי קדושים.

(2) לוח כולל-חב"ד. וראה קובץ 'יג אייר' (קה"ת תשנ"ב). צילום מצבתו ב'ימי חב"ד' ביום זה. ראה אודותיו בס' 'תולדות לוי-צחק' (הוצאת קה"ת, כפר-חב"ד. מהדורה רביעית, תשנ"ה, פרק טו). נפטר בליברפול שבאנגליה. ע"פ בקשת כ"ק אדמו"ר הועלה ארונו לארה"ק, ונטמן בחלקת חב"ד בעיה"ק צפת 'ימי חב"ד'.

(3) לוח כולל-חב"ד, ע"פ סידור אדה"ז, לפני "למנצח... יענך" בקשר לתחנון.

(4) סידור אדה"ז שם. וכתב הרבי: "ובזה חידוש גדול (וצע"ג ליישבו): עיקר עניין פסח-שני צריך להיות (לכאורה, על-דרך פסח ראשון) בליל ט"ו, ואפילו הקרבתו הוא לאחר התמיד (מנחה) – ולכן מוסיף (=מחדש) שם "שהוא י"ד באייר" – 'התועדויות' תשד"מ ח"ב עמ' 1056.

גם במוצאי היום, כיוון שהוא הזמן דאכילת הפסח, שלא בא מתחילתו אלא לאכילה – נוטה הרבי לומר שאי יש לנהוג בקריאת שמע שעל המיטה כבמוצאי שבת ולא לומר תחנון (אבל במוצאי ראש-חודש וכדומה, אין סיבה מספקת כל-כך שלא לומר תחנון, מכיוון שאז מתחיל כבר יום ב' בחודש – התועדויות תשמ"ג ח"ג עמ' 1414, בלתי מוגה. וראה הדעות בזה בכף-החיים סי' קלא ס"ק (ד).

(5) מכתב מי"ג אייר תשל"ה, 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"ב סי' ריג. בראשונה, בשיחות אחרון-של-פסח תשכ"ח אמר הרבי, שיש להימנע ולא להיות ביום י"ד באייר בתוך ט"ו מיל סמוך לירושלים. וזאת אף שעדיין צ"ע בנושא, ובמיוחד שרבו האוסרין להקריב פסח בזמן הזה – כיוון שלדעת הר"ח [או רבנו יחיאל] מפריס ישנו החיוב דפסח גם עכשיו, ובפרט שלדעת רבי (שהרמב"ם פסק הלכה כמותו) פסח-שני הוא 'רגל בפני עצמו' וחייבין עליו כרת. אך לאחר שהשתנה המצב, עקב כך שמאז הניצחון בששת הימים מחזרים ללא הרף אחרי הגויים למסור להם הכול וכו', נשתנה הדין כאמור בפנים.

הקושיות שכתב הגרש"י זיון ז"ל לרבי על פסקו הראשון, נדפסו בהוספות לס' 'חידושים וביאורים בש"ס' ח"א עמ' שמו, והתשובות עליהן נדפסו שם בפנים סי' ט, וכן בס' 'שערי הלכה ומנהג' סי' ריב, ובכ"מ.

(6) הרבי הביא מס' 'דרכי חיים ושלום', שאף שאכילת פסח-שני היתה בליל ט"ו, מכל-מקום ההקרבה היתה ביום והעיקר הוא ההתחלה, לכן אוכלים מצה ביום י"ד – אג"ק ח"ב עמ' שנב. עם זאת, ניתן לקיים את המנהג גם בליל ט"ו באייר, וכך נהג הרבי ברוב השנים (הרה"ח ר"ל ש"י גרונר).

(7) שו"ע אדה"ז סי' קיד ס"י.

(8) לפי החת"ם סופר (שו"ת או"ח סי' קב, ראה בס' קידוש לבנה פ"ד ס"ד ובהערות), בהתאמה לשעון קייץ ובניכוי 20 דקות משעון קהיר.

יום רביעי

ח"י באייר

במנחה אין אומרים תחנון⁹.

יום חמישי

ח"י באייר – ל"ג בעומר¹⁰

אין אומרים תחנון¹¹.

אין מסתפרים גם בל"ג בעומר, מלבד תספורת מצווה לילדים¹².

(ילד שנולד לאחר ל"ג בעומר עד ערב חג השבועות ועד בכלל, עורכים את תספורתו בערב החג¹³).

יום הילולא של התנא רשב"י. יש נוהגים להדליק ריבוי נרות בלילה בבית הכנסת (ובארץ הקודש נהגו הכול ב'הדלקות' פומביות)¹⁴ ועושים שמחה "בכל לב ונפש"¹⁵, כי רצונו הוא שישמחו ביום זה¹⁶.

ביום זה יש לתת צדקה בהוספה מיוחדת¹⁷. נהגו לאכול ביצים בל"ג בעומר¹⁸. בבית אביו של הרבי נהגו לאכול חרובים, לזכר החרובים שמהם ניזונו רשב"י ורבי אליעזר בנו במשך זמן היותם במערה¹⁹.

"עת סגולה היא, להתעוררות ולתוספת אומץ בגילוי והפצת פנימיות התורה, שבדורנו נתגלתה במעיינות החסידות ותורתה"²⁰.

יש הדגשה מיוחדת על 'אהבת ישראל' ביום זה²¹.

"השייכים לזה, צריכים לסדר נסיעה למירון, אבל לאיך גיסא, אין מההכרח שתסע כל הישיבה... והנשארים יארגנו התוועדות במקומם"²².

"אצל חסידים היו נוהגים לשבת להתוועד בל"ג בעומר לפנות ערב, בין מנחה למעריב"²³.

גם נשי ובנות חב"ד יערכו היום התוועדות²⁴. בהתוועדות זו עורכים מגבית של צדקה²⁵.

17 'התוועדות' תשמ"ה ח"ג, עמ' 2017. וראה גם 'התוועדות' תשמ"ח ח"ג, עמ' 319.

18 ועל הרבי מסופר, שנהג לאכול ביצים שקליפתן נצבעה בשעת הבישול בצבע חום – 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רפ. [בד"כ עשה זאת הרבי בחדרו. אך בהתוועדות ל"ג בעומר תשל"ל היתה מונחת ביצה קשה על השולחן, ובשעת ההתוועדות חתך אותה הרבי לארבעה חלקים, ואכל ממנה. וראה 'אוצר מנהגי חב"ד' ס"ע ערה].

19 'התוועדות' תשמ"ב ח"ג עמ' 1395.

20 אג"ק חלק כ עמ' רכב.

21 'התוועדות' תשמ"ו ח"ג עמ' 362, ועוד.

22 'שערי המועדים – ספירת העומר' ס"ז צד, וש"נ. וראה בשירת מוצש"ק אמור, אור לפסח שני תשל"ח ס"ד, שבספרים מובא דבר פלא, שאותם שהיו בל"ג בעומר במירון, הרגישו שמחה מופלגת, עד שאין זה מובן כלל בדרך הטבע, אך כך הוא הרגש האדם שם בפשטות (ראה גם בס' 'טעמי המנהגים', עמ' ערה). ומבאר הטעם, מפני שאז התקיים ברשב"י "בחד קטירא אתקטרא...". היינו בדוגמת דרגת משה רבינו שבכל אחד ואחד מיישראל.

23 ספר המנהגים שם, מספרי השיחות תש"א עמ' 119. ושם גם ביאור העניין ע"פ גללה מהרה"ח ר"ה מפאריטש, ובהערה – מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

בזמן הצמח צדק היו עורכים 'ליושבים' [=חסידים] שהתעכבו בליובאוויטש משך זמן ללימוד תורה ועבודת ה', בלא מסגרת ולאורחים, סעודה גדולה בדגים ובשר לפני ערבית אור לל"ג בעומר (רק הצ"צ עצמו אכל – בלילה – מאכלי חלב) 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רדע, ועיי"ש עמ' רעטר"פ.

24 אג"ק ח"ג עמ' מז וח"א עמ' עט.

25 נסמך לעיל הערה 16.

9 כנ"ה הערה 2.

10 בעומר – למרות שנוסחנו הוא לספור "לעומר" – כי כששינו לנוסחנו לא הקפידו לשנות גם בתאריכי מכתבים וכדומה, ונשאר הנוסח הישן (אג"ק ח"א עמ' רט). במקום אחר כתב הרבי רמז בדבר: בספרי פולין מובא ש"ל"ג בעומר' בנימטריה 'משה' – להעיר דרשב"י "היה ניצוץ משה", "ונתעלה לאותו אור שקיבל משה כשעלה לקבל לחות שניות" (עמק המלך ס"ב ד', ועל דרך זה בכמה מקומות) – לקוטי שיחות ח"ו עמ' 337.

11 סידור אדמו"ה לפני "למנצח... יענך". וראה שו"ע אדמו"ה ס"ז תצג ס"ו ה. השלמות הדברי נחמיה' לשו"ע ס"ז קלא ס"ח [נדפסו בהוספות לשו"ע הישן ח"א עמ' 357, ובמהדורה החדשה ח"ד עמ' תכה].

12 ראה שעת"ס ס"ו תצג. 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רפג"ד. וראה שם עמ' רפד אודות נישואין. ובשנים האחרונות ע"פ הוראות הרבי עורכים נישואין ביום זה, גם ללא סיבות מיוחדות.

13 אג"ק כרך יב עמ' תמא (למי שנולד בכ" אייר – 'אוצר' עמ' רס).

14 בעבר נהגו בהדלקות גם בירושלים ובחברון, ורבותינו השתתפו בזה – אג"ק אדמו"ר מהורש"ב ח"ג עמ' יד, שה"ש תרצ"ט, עמ' 330. לפרטי המנהג וטעמיו, ראה ס' 'בין פסח לשבועות' פ"ח סט"ו ואילך. אג"ק ח"ח עמ' רסו.

15 אג"ק אדמו"ה ח"א (הוצאת קה"ת, ברוקלין תשמ"מ), עמ' קיז.

16 לוח כולל חב"ד, ע"פ לקוטי שיחות חלק ד עמ' 1304 ועוד, מה'משנת חסידים', החיד"א וכו'. וראה 'התוועדות' תשמ"ה ח"ג עמ' 1994: "ביום זה – דבר פשוט הוא שצריכים כולם להיות בשמחה גדולה", עיי"ש. בקשר למנהגים העתיקים בשמחת רשב"י, ראה גם המובא בספרי השיחות תש"נ ח"ב, עמ' 460.

ליבם, וכל זה [נעשה בשעה המתאימה ללימוד תורה] משום "עת לעשות לה'..." , שעלידי זה נוסף בחינוכם ביתר שאת וביתר עוז³⁰.

בימינו עושים זאת בתהלוכות ובכינוסים לילדי ישראל ברוב עם ובפרסום גדול, בכל אתר ואתר³¹. כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו היה משתתף לפעמים בתהלוכה ובכינוס ואומר שיחה מיוחדת לכבודם, ועודדם ביותר. בדרכו לציון הק' היה נוסע ל'שדה' שבו התכנסו הילדים, ושוהה שם מעט ואחר-כך ממשיך אל הציון³².

"אצל אדמו"ר האמצעי היה ל"ג בעומר מימים טובים המצויינים. היה יוצא לשדה בעריכת סעודה קלה, שתיית משקה ואכילת ביצים מבושלות ובניגונים ובריבודים. וראו אז הרבה מופתים", בעיקר בנוגע לפקידה בזרעא חייא וקיימא. וכך נהגו למסור לרבי בקשות בנושא זה ביום ל"ג בעומר, ומשפחות רבות זכו להיפקד בזכות זה³³.

הערה 5 באריכות.

(30) 'התועדויות' תשד"מ ח"ג, עמ' 1727, 'התועדויות' תשמ"ז ח"ג, עמ' 268.

(31) 'כינוס' בבית-חינוך היה כבר בשנת תש"ג. את צורת ה'פאראד' - צעדה המלווה בשלטים וכרזות - לבש בשנת תשט"ז (הכינוס התקיים שם לפני התהלוכה). בשנת תש"מ היתה הוראה לערוך תהלוכות גם בארה"ק, ומוסיף והולך מידי שנה בשנה - ראה פירוט השנים ב'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' רעז.

לפי המענות והתגובות של הרבי, אין מניעה מלהזמין 'אמן' פופולרי לאדתי לתהלוכות, כדי למשוך ילדים, ובלבד שההופעה תהיה בדוקה כראוי.

(32) וכן הציע הרבי לחסידים לעלות על הציון היום, כיוון שקברי צדיקים בכלל הוא במקום העלייה לציון הרשב"י - 'תורת מנחם' תש"י, עמ' 67. וראה ע"ז בס' 'קב הישר' פרק עא.

(33) ספר-המנהגים עמ' 43, מלקוטי דיבורים, כרך ג, דף תקיטא, ו'היום-יום' ל"ג בעומר. ביאור בזה ב'תורת מנחם' תש"י שם, עמ' 60.

* הרבי עורר²⁶ "להוסיף בתורה, עבודה וגמ"ח - עליהם העולם עומד, והרי רשב"י עליו נאמר 'וצדיק יסוד עולם'... נתניה לצדקה במספר ח"י - והרי ל"ג בעומר הוא ח"י באייר (ראשי-תיבות: אברהם, יצחק, יעקב, רחל, שכוללת כל ד' האמהות). בעבודה - מזמור ל"ג בתהלים, ספר דוד בן ישי בתור נעים זמירות כל בני ישראל. בתורה - בפרשת השבוע, ובפרט בחלקו המיוחד ליום זה [השיעור בחת"ת]...".

* מנהג שפשט בכל תפוצות ישראל: ביום ל"ג בעומר אוספים את כל הילדים, ומסבירים להם מענייני דיומא, אודות רשב"י וכו'²⁷. אחר-כך יוצאים עימם לטיול אל השדה [והמנהג שהתינוקות - גם הבנות²⁸ - יורים בקשת בל"ג בעומר²⁹], ונותנים להם מיני מתיקה שישמחו את

(26) במכתבו מיום א' פ' בחוקותי תשמ"ט "ע"ד הצעת רבים והחלטתם לעשות כן במעשה במועל", לקוטי שיחות, כרך לב, עמ' 254. ובשולי המכתב: "נ.ב.: מובן ופשוט שגם לאחר ל"ג בעומר יש לעשות ולהשלים כל הנ"ל, כלימוד פסח שני דמיניה זולתן: 'ניטא קיין פאָרפּאָלן [=אין דבר אבוד], ובכפליים לתושיה".

וגם הפיוטים בשבחו של רשב"י (כמו פיוט 'בר יוחאי') שלא ראינו שיאמרו אצל רבותינו נשיאנו, קרוב לומר שהיה אצלם במחשבה - 'התועדויות' תשמ"ז ח"ג, עמ' 271.

(28) במענה למנהלת 'בית רבקה' בשכונת הרבי, שהודיעה שהתלמידות ת' יוצאות לשדה בל"ג בעומר, וישחקו עם קשת כנהוג, ענה הרבי "הרומז גם-כן לקשת [ז'בענן], שהוא סימן לביאת משיח (זח"א ע.ב). והחרים [=המשך] מאמרי חסידות לאדמו"ר מהר"ש משנת תרל"א] עמ' סט), ותשוואות-חן על הבשרות טובות, וגדול הזכות וכו'", עכ"ה ק. (ופשוט שאין שייך בזה 'לא ילבש' (ראה רש"י נזיר נט, א וש"נ) שהרי קשת-המשחק אינה דומה לכלי נשק כלל, ומה גם בימינו שאין מצוי כלל השימוש בזה כנשק).

(29) מנהג זה הובא ונתבאר בס' בני-ששכר מאמרי חודש אייר מ"ג פ"ד, ובספרים שהובאו בס' 'בין פסח לשבועות' פ"ח סל"ו. וראה 'תורת מנחם' תשי"א ח"ב עמ' 77. לקוטי שיחות, כרך לו, עמ' 121,

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחי

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיהו ע"ה דייטש